

Kultuurkapitali kullapada

Kultuuriminister Tõnis Lukas teeb valitsusele ettepaneku, et Tallinna linnahallis võiks lisaks konverentsikeskusele tegutseda ka ooperiteater ja kaua kasutuseta seisnud linnahalli renoveerimist võiks toetada kultuurkapital. Kokku läheks rahvusooperi ja ERSO linnahalli paigutamine hinnanguliselt maksma 160-170 miljonit eurot. See uudis tõstatab teravalt mitu küsimust. Miks peaks kabinetivaikuses, ilma laiapõhjalise aruteluta otsustama, et linnahallis võiks lisaruumi leida just ooperiteater? Miks peaks kultuurkapitali vahendeid just linnahalli renoveerimiseks kasutama? Aga küsima peaks ka seda, millised hooned või institutsioonid on üldse nii olulised, et neid kultuurkapitali rahaga toetada. Oluline küsimus on seegi, kas on mõtet need niigi väiksed kultuuri edendamiseks mõeldud summad betooni valada.

Juba 2013. aastal avaldas Estonia direktor [Aivar Mäe](#) lootust, et uue ooperiteatri ehitamine otsustatakse viie aasta jooksul. Nüüd hakkab 2019. aasta lõppema ning tundub, et lobitöö pole vilja kandnud, sest estoonlastel on endiselt kasutada vaid üks, tegelikult sõnalavastuste tarbeks ehitatud maja. Unistatud on aga suurelt: räägitud on, et ooperiteater võiks asuda mere ääres, linnahalli kõrval, osaliselt mere peal. 2017. aastal vastu võetud linnahalli ja selle lähiümbruse planeeringuga ooperiteatrit siiski ei kavandatud. Nüüd siis, tundub, et viimases hädas, on haaratud õlekõrrest ehk linnahallist. Mis huvi on minister Lukasel Mäed selles kõiges toetada, pole päris selge ja läbipaistev. Otsuse memorandumis tuuakse mõned põhjendused, kuid need lähtuvad vaid kitsalt rahvusooperi huvist, kõige kentsakam tundub aga põhjendus, et Estonia ümber pole külastajatele piisavalt parkimiskohti. Kummaline on ka asjaajamine: linnahall kuulub Tallinna linnale, kuid linnavalitsuses ei teatud eelmisel nädalal veel ministri ja direktori plaanidest midagi.

Mõtteviisi vaadata enne uue maja ehitamist, kas ja kuidas annaks kohandada juba olemas maju, tuleb iseenesest tunnustada. Linnahallile on kasutust otsitud pikka aega, aga tundub, et nüüdisajal ollakse pomposse nõukogudeaegse pärandi täitmiseks jätkuvalt mannetud. Mereäärse arhitektuuripärli sisustamise ettepanekud on seega vägagi teretunud. Küll aga ei saa pidada heaks tooniks, et üht institutsiooni eelistatakse põhjalikuma aruteluta teisele. Ehk oleks nüüd paras aeg korraldada ideekorje ja leida asjahuvilised, kes võiksid linnahallile uue elu anda? Mööda ei tohi vaadata ka soovist rahastada linnahalli renoveerimist osaliselt kultuurkapitali toel. 1994. aastal vastu võetud kultuurkapitali seadust muudeti juba 2002. aastal. Seadusesse lisati punkt, mille kohaselt on üks kapitali ülesanne toetada riiklikult tähtsate kultuuriehitiste rajamist ja renoveerimist. Võib öelda, et

Sirp

11.10.2019

Merle Karro-Kalberg

9000

[2](#)

Estonia teater

Aivar Mäe

tegu oli Kumu ehitamiseks vajaliku täiendusega. Pärast rahvusvahelise arhitektuurivõistluse võitja selgitamist 1994. aastal oli selge, et hoone ehitamiseks raha pole. Kultuuriministerium ja rahandusministerium töötasid välja skeemi, mille alus oli muu hulgas eelmainitud seadusemuudatus. Peale kunstmuuseumi lisati sama skeemi alusel ehitatavate hoonete nimekirja ka ERM ja muusikaakadeemia. Nüüd on kõik need hooned valmis ja suured eesmärgid täidetud. Kuna tundub, et raha hakkab peagi üle jääma, tuleks justkui ilmtingimata koostada uus nimekiri hoonetest, mida meil veel vaja on. Põgusalt on linnahalli ja ooperiteatri kõrval mainitud Tartu kesklinna kultuurikeskust, laskesuusatamise keskust, filmipaviljoni jne. Aga ehk polegi meil vaja raha enam betooni investeerida? On suur oht, et lõpuks kipub see nimekiri täituma lokaalse tähtsusega hoonete ja institutsioonidega, millel puudub üleriigiline või rahvusvaheline mõju. Ehk oleks taas aeg seadust muuta või vähemalt mõned aastad ehitamises vahet pidada ning kasutada need sajad miljonid eurod hoopiski päriselt kultuuritegemise ja väikeprojektide toetamiseks? On ju see praegu suuresti institutsioonide ja suurürituste toetamisele keskendunud kultuurkapitali tegelik ülesanne.

Ehk oleks aeg seadust muuta või ehitamises vahet pidada ning kasutada kultuurkapitali raha kultuuritegemise ja väikeprojektide toetamiseks?

Merle Karro-Kalberg

Sarnased uudised

[Merle Karro-Kalberg. Kultuurkapitali kullapada \(90%\)](#)

kultuur.err.ee 12.10.2019